

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a **SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT** Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egy (vnyi terjedelemben.

Megkapja a lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknel minden egyes szóért, minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknel:

egész oldal ... kor. 32.— | negyed oldal ... kor. 8.—

fél oldal ... kor. 16.— | nyolczad oldal ... kor. 4.—

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

A katolikus tanügy Franciaországban.

Néhány hónappal ezelőtt a «Neue Freie Presse»-ben egy cikksorozat jelent meg Combes Emilnek, Franciaország volt miniszterelnökének tollából. E cikkekben a szétválasztási törvény életbeléptetője, kit a franciák kedélyesen «petit père»-nek, kis papának neveznek, azt bizonyítja, hogy a katolikus iskolák fokozatosan el fogják veszíteni életképességüket. A közel jövőre jóslja Combes azt az időt, mikor már nem is lehet Franciaországban katolikus tanügyről beszélni.

Ez a jövődőlés kétségen kívül magán viseli az elfogultság bélyegét. Sőt, a tények az idézett állításnak ellenkezőjére engednek következtetni. Igaz, hogy kemény megpróbáltatásnak van a katolicizmus kitéve Franciaországban. Igaz, hogy a szerzetesek kiutasítása, az évi 50 millió frank megvonása a klerustól, érzékenyen sujtotta a francia egyházat és közvetve a katolikus tanügyet. De valamint a kereszténység első századaiban, az üldöztetések korában, mindenik vértanúnak kiontott vére csak annál erősebben forrasztotta össze az egyház épületének köveit, úgy most is minden csapás, mely a francia katolicizmust éri, csak annál fokozottabb buzgalmat ébreszt a hívőkben. A francia templomok soha sem voltak annyira telve ájtatos lelkekkel, mint most. A mult évben csak magában Párisban eskülvárosaiban 20 kápolna épült közadakozásból.

Három évvel ezelőtt megalakult a «l'igue de l'enseignement libre», a szabadtanítás ligája, mely már több mint 3000 tagot számlál s a nyugati provinciákban, különösen Bretagneban oly erősen szervezkedik, hogy a népies tanfolyamok állami főfelügyelőjének jelentése szerint a serdülők és felnőttek mind a liga iskoláit látogatják.

Most kétféle iskolát különböztetnek meg a franciák: école laïque (állami, megyei és községi iskolák) és école libre (katolikus iskolák). A katolikus iskolák jelenlegi állapotát leghívebben tükrözteti vissza a liga kongresszusáról szóló jelentés.

Kifejezésre jutott e kongresszuson oly elemi iskolai kézikönyvek iratásának szükségessége, melyek a francia katolikus és nemzeti érzést dicsőítő művek legyenek, megszüntessék a hitéletben fölmerült ellenmondásokat és a történelmi ferdtéteket.

Nagyobb városokban szakiskolák és háztartási iskolák föllállítását határozták el. Az elemi iskola tananyagát úgy szándékoznak átdolgozni, hogy az a gyakori életre készítse elő a gyermekeket. Minden iskolában tartanak a helyi foglalkozási ágakra előkészítő szaktanfolyamokat, mert az egyének társadalmi súlya egyenes arányban van azzal a pozícióval, melyet a saját foglalkozási ágában betölt.

A középoktatásra bénítólag hat, hogy a volt kongregánisták nem taníthatnak és nem vehetnek részt az intézetek igazgatásában, ha ki is léptek a kongregációból. Ez a rendelkezés a Briand Massé-féle törvényjavaslat 10. szakaszában foglaltatik. A liga széleskörű mozgalmat indított e szakasz eltörlésére.

A leányiskolák szaporodásának rövid időre gátat vet a tanítónók hiánya, mert akik eddig foglalkoztak a katolikus nőneveléssel, az apácák legnagyobb részben eltiltattak a tanítástól. De ezt a hiányt lázas gyorsasággal igyekeznek pótolni a katolikus nevelés hívei. Egyesületek, sőt magán egyének állítanak föl tanítónóképzőket. Különben a törvénynek a leánynevelésre vonatkozó intézkedéseit a katolikus tanügyi tekintélyek is eléggé liberális szelleműnek tartják, csak kellő számú diplomás egyént kívánnak képezni, hogy a törvény által biztosított kedvezményeket kihasználhassák.

A francia katolikus tanfériak rendkívül élénk tevékenységet fejtenek ki, hogy a katolikus tanügyet újra talpra állítsák, a legmodernebb fegyverekkel felszerelve indulnak harcba az önfenntartás érdekében és az országnak egy számot tevő részében máris urai az iskolának.

Nem az oroszán haldoklása ez! Nem, ez az oroszán ébredése!

Nemes Jenő.

Gyermektanulmány.

Ne tessék a címtől megijedni! Tudom, hogy most — vakáció idején — nem igen kedves dolog a túlmélységes eszmetorna. Hagyjuk ezt akkora, amikor már nem olvadozik a rémséges meleg miatt fenyőfában a göres is.

Hanem alapot vethetünk a későbbi munkának. Keressük meg a dolognak *masik* végét.

Nekünk egyik igen fontos és nehéz föladatunk a gyermeket meg- és kiismerni, hogy mind-egyikkel szemben eltalálhassuk a kellő hangot, bánásmódot.

Ehhez föltétlenül az kell, hogy a mulasztási napló megfelelő rovatába, de még jobb teljesen külön füzetbe, az egyes tanulókra vonatkozó észrevételeket, megjegyzéseket, az ő kiszólásait, csinjaikat, stb. be, illetőleg leírni.

Igen értékes anyag gyűlne így egybe. Ha együtt lenne ezernyi-ezer, belőlük a gyermekfilozófiát valamely hivatásos egyén könnyen megírhatja, illetőleg kiindulási pontul fölhasználhatja.

Ez alkalommal igen könnyű dolgokat adok, amelyeket vagy magam tapasztaltam, vagy hallottam.

Egyik fiú erősen zászlózik (két ujját billegeti), hogy mondanivalója van.

— No, mi a'?

— Miska azt mondta, hogy ha jobb osztályzatot kap, ad a tanító urnak egy koronát.

— Hol vennéd a koronát Miska?

— Édesapám egy forintot ígért, ha nem lesz negyeseim. Felet a tanító urnak adnám. Így mindakettlen nyerünk.

— (Meg milliomos lesz belőle!...)

— Pista, gyere be *enni!*

— Köszönöm, nem vagyok *szomjas*.

— Iszen enni hila!

— Az am, de édesanyám mindig levest főz...

— De csunyán a szemedbe lóg a hajad, Feri!

— Pedig tegnap nyiratkoztam.

— Hát akkor?

— A mamám azt mondta, hogy most *ez a divat!*...

— Hol a kalapod, he?

— Eliopta, vagy eldugta a *hatodik osztály!*...

Jöska egy idő óta igen rossz ruhában jár. Megkérdezem:

— Nincs neked jobb gúnyád?

— Van kérem szépen, hanem édesanyám azt mondja, hogy most ilyenben kell járni, másképp nem kapok ingyen ruhát...

Első osztályban történt: valamelyiknek letörött a palavessző hegye; fogom a reszelőt, hogy majd kihégyezem; eközben a másik pad-

sorban lakó fiú kérdez valamit; megyek oda, érzem, hogy valaki a kabátomat cibálja és hallom, hogy az a valaki szöpög. Megfordulok:

— Mi bajod?

— Bácsi, adja vissza a palavesszőmet!...

— Gyuri, torkoskoddál! Mért vágtaal ebből a sajtból?

— En nem vágtam. Igazán!

— Jó. Ha ez a sajt holnap is ilyen fehér lesz, nem bántalak, de ha megsárgul, mint itt mellette, kihuzod a lutrit!

— Édes apa kérem, iszen csak kicsit vágtaal!...

Fölruházási időben történt:

— Ha nem ad a fiainak ruhát, leöntöm vitriollal!...

Igy biztatja egy mama a tanító urat... Szép...

— Nem kell cifrázkodni! Gyönyörű karkötő, függő, stb. ilyesféle felesleges, meseli a tanító-néni.

— Nekem sincs függöm, mamámnak sincs karperece — dicekszik az egyik...

— Lám, milyen szép az egyszerűség.

— Mert tegnap tettük zálogba — folytatja a kis borzas...

— Ápoljátok fogaitokat! Evés után mossátok meg, stb.

— Édes mama is mindig pohárba teszi és megmossa... Szép fehérék is!...

— A számár azért *füles*, mert nagy füle van — mondja a tanító bácsi.

— Az elefánté nagyobb, mért nem az a füles? — mondja egyik.

Beiratásnál történt.

— Mi a papád?

— *Vasúti hivatalnok*.

Mint hogy a fiú nem igen fitogtatta a tisztaságot, ruhája is ringyes-rongyos volt, újra kérdik. Az mondja:

— *Vasúti alkalmazott*.

— De mit dolgozik? Ír?

— Nem. (És több kérdés; végre egyik karkötő kérde):

— Van piros zászlója meg lámpája? Büszkén vágja ki: Van!

Tehát valami bakterféle volt.

— Ne danótasson tanító úr az iskolában, majd megtanújják a kocsnába! — bölcselkedik egyik Mineka bácsi.

— Tanító bácsi, a Jani tegnap bürcibart cibazott! — jelenti egyik.

— Igaz, te?

— Édesapám adta!

Öt-hat hagyja helyben:

— Igen, a papája adta, már pipát is vett neki!...

Kezdő tanítóval történt, hogy egyik faluárvája levérte a másik kalapját a padfiókból a földre és semmiféle biztatásra, fenyegetésre sem vette föl. A kolléga átszól az öreg-hez és jelenti a dolgot, kéri segítségét, tanácsát. Ez átmev, oda-adj a makacszkodó elé, toporzékol egyet előtte és rákiált:

— Veszed föl tüstént?!...

Ész nélkül kapta föl.

— Látja, öcsém, nem ciróka-maróka kell az ilyennek, hanem erős hang. Nem tehet róla, ha imitt-amott nőtt föl, mindig másnak a kezében volt és lelke már nem is fogékony a szép szóra...

Morál: ici-pici kora óta csak szép szót a gyerekeknek!

Horváth E. János.

Visszapillantás

«A székesfehérvári egyházmegyei róm. kath. iskolák tanítónak egyesülete» 25 éves működésére. (1883—1908.)

A kath. egyház, mint gondos édesanya, mindenkor édes gyermekének tekintette az iskolát és annak tanítóját. Valamint papjai számára olyan szervezetet létesített, mely netovábbja a tőkelynek, a kath. egyház egységének, oly erő, melynek sziklaszilárdságán minden idők alkotási, ha vele összeütközésbe jöttek, mint oldott kévek megbomlottak és mint pozdorja hullottak szét: ezt a szervezetet az idők folyamán a kolostor-iskolák nyomában fejlődött világi iskolákra és ezek nem pap tanítóira is kiterjesztette, apostoli joghatóságánál fogva elrendelvé, hogy az egyes esperesek felügyelete alá tartozó kath. iskolák világi tanítói, a lelkészkezdő papsággal együtt, közös lelkigyakorlatokat végezzenek, a tanítás és nevelés sikeresebbé tétele érdekében pedig eszméiket és tapasztalataikat kicseréljék és évenként többször is közös tanácskozásra összegyűljenek.

A XIX. század eleje fölismervén az egyesülésben rejlő hatalmas erőt, kezdte összetömöríteni, egybekapcsolni az együvé tartozó, egy közös cél felé törekvő erőket. A «legnagyobb magyar» nemcsak kiadta a jelszót, de tolat, szóval és a mi fő: tettekkel hirdette a fölszínre került eszmét és a közös érdekek, közös törekvések tömörülése megkezdődött. Egymásután alakultak a különféle klubok, egyesületek és szövetségek, hogy közös és azonos érdekeiket és ügyeiket vállvetve előbbre vigyék.

A kath. egyház, mint az egységnek eddig utól nem ért példányképe, látva az elérkezett időt, nem késlekedett a kebelében már létező kisebb körre terjedő, de így is hasznosnak és áldásosnak bizonyult apró egyesületeket egyházmegyénként egyesíteni.

Átértve az egészséges korszellemnek eme

már lendületet vett hasznos megnyilvánulását, mert hiszen amaz időkben már némi tapasztalatokra is támaszkodhattunk, bold. emlékü akkori megyés püspökünk, dr. *Pauer János* kiadja a jelzést a 12 esperesi kör egyesítésére; és a szintén kedves emlékü dr. *Pellet Ödön* apátkanonok, az egyházmegye akkori iskolai főfelügyelője, a nemesszívü emberbarát, az iskoláknak és tanítóknak felejtethetlen jótevője összehívja az alakuló gyűlést Fejérmegye székházának közgyűlési termébe 1883. év június hó 20-ik napjára.

A jelszó ki volt adva, az előző évi espereskerületi gyűléseken a tárgy megbeszélve, tehát a dolog kellő előkészítés után tökéletesen megérve: a jegyzőkönyv tanúsága szerint 162 róm. kath. egyházmegyei tanító és számos egyházi férfiú gyűlt egybe a kijelölt napon és helyen, hogy tömörülési szándékukat a tömeges megjelenéssel még inkább emeljék és érvényre juttassák.

A «Székesfehérvári egyházmegyei róm. kath. tanítóegyesület» tehát megalakult, a már kidolgozott alapszabályok elfogadtattak, melynek értelmében az egyesület céljául tűzte ki: «*Egyesíteni és működésre serkenteni a székesfehérvári püspöki megye területén alkalmazásban levő róm. kath. népiskolai tanítókat; a nevelés-oktatás terén fölmerülő kérdések megvitatása, nyilvános előadások tartása, nevelés-tanítástani tétel, esetleg pályakérdések kidolgozása által elősegíteni az egyesület tagjainak önképzését s ezáltal a rájuk bízott iskolák minél sikeresebb vezetését; — javítani és emelni a néptanítók erkölcsi, anyagi és társadalmi állását — az egyesület pénzerejéhez mértén a világi tagokat betegség, elemi csapás, vagy nagyobb szükség esetén segíezni.*» (Alapszabály 2. §.)

Hogy az egyesület ezen kitűzött célt megnyíben valósította meg a letelt 25 év folyamán, az alábbiak megvilágítandják.

Mindenekelőtt nem hallgathatom el vármegyénk képviselőtestületének azon nemeslelkü intézkedését, hogy a tanító-egyesületek magasztos célja mellett tekintetbe vette a tanítóság jó részének szükös anyagi helyzetét és körülményeit és 964/k. i. 1883. sz. a. kiadott rendeletében kötelezte a megyebeli községeket, hogy minden nyilvános, rendes iskolánál működő tanítónak évenként kétszer, t. i. a *kör- és közg. ülésre ingyen fuvart és illő napidíjat adjanak.*

Házy Ferenc.

(Folytatjuk.)

EGYESÜLETI ÉLET.

A Kath. Tanítók Országos Bizottsága augusztus 21-iki közgyűlése iránt — a tömegesen érkező jelentkezések bizonyossága szerint — nagyarányú érdeklődés nyilvánul. A jelentkezések határideje augusztus 2-ika. Az indítványok az elnökséghez, a részvételre jelentkezések az irodához küldendők: Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám alá.

Meghívó. A besztercebánya-egyházmezei róm. kath. tanítók egyesületének *Breznóbányai köre* folyó évi július hó 30-án Breznóbányán tartja rendes őszi körgyűlést, melyre a kör rendes tagjai s a nagyérdemű tanítványok tisztelettel meghívotnak. A tárgysorozat főbb pontjai: 8 órákor «Veni Sancte» és csöndes szentmise a plébániai templomban, 9 órákor róm. kath. plébánián a körgyűlés megnyitása. Elnöki megnyitó és jelentés. *Urca* János vacoki kántortanító fölolvasást tart. A tanítói nyugdíjörvény revíziója. Előadó: *Groda* József benesházi kántortanító. Pályamunkák beszédese. *Luchy* József, a kör világi elnöke.

Tanítógyűlésen ünnepelt tanító. A rozsnódy-egyházmezei kath. tanítóegyesület *patnok-rimaszécsi köre* Gömörfűgében tartotta rendes gyűlést, amelyen a két kerületbeli papság és tanítóság majdnem kivétel nélkül megjelent. Miután a gyűlés id. *Breznay* Károlynak, a kör köztiszteletben és közszerepben álló elnökének 30 éves tanítói jubileumával volt egybekötve, az egész község ez alkalomból ünnepi színt öltött s a Tornaljáról hosszú kocsisorban zászlósan érkező vendégeket a jubiláns elnök, lehérruhás koszorúsleányok s nemzeti színű zászlócskákat lobbogató iskolásgyermekek fogadták. Impozáns menetben vonultak azután a jelen voltak az istenházába, ahol *Ecsedi* Tivadar baracai plébános úr mondott szentmisét, miután a tanítókból alakult kar szívhez szólóan énekelt. A szentmise végétével az iskolatermében folyt le a gyűlés, melynek első pontja id. *Breznay* Károly sikertől gyakori tanítása volt, melyet a VI. osztályban a *családról* tartott. A gyermekek távoztával alesp. plébános, egyházi elnök jól átgondolt, szívhez szóló, magas szárnyalású beszéddel nyitotta meg a gyűlést. *Hacassy* Alajos tagtárs fölolvasta «A fejelemtartás eszközei» című dolgozatát. Gyűlés figyelemmel hallgatta a szakszerű fölolvasást, szerzőjének köszönetet mondott s a munkának a központha való fölterjesztését határozta. Id. *Breznay* Károly körelnök indítványára a körgyűlés határozatilag kimondotta, hogy a terménybeli járandóságokat ezután egy tanító sem fogja személyesen szedni, hanem kizárólag az 1907. évi XXVIII. t. c. 7. §-ában megállapított módon. Egyházi elnök szíve egész melegevel üdvözölte id. *Breznay* Károlyt, a kör v. elnökét, azon alkalomból, hogy tanítói működésének 30 éves fordulóját elérte: megható melegséggel köszöntötte őt — mint szeretett munkatársát — aki a tanítói magasztos, de tövises pályán oly odaadással és lankadatlan buzgalommal működik, hogy követésemelő példaképe minden tanítónak s akit kiváló tulajdonságaiért tanítói jubileuma alkalmából fejtebbvalóinak méltó elismerése, kartársainak meleg szeretete s közsege lakosságának megható módon nyilvánuló ragaszkodása veszi körül: majd fölolvasatott a megyés főpásztor ónméltóságának, Gömör-Kishont vármegye kir. tanfelügyelőjének s Szombathy Lászlónak, az ált. tanítóegyesület elnökének, a jubilánsához intézett meleghangú üdvözítő irata s végül szép szavak kíséretében átnyújtotta neki az egyházi elnök a kör ajándékát: egy szép aranyláncot és egy aranymelltűt. *Zachar* Lajos a kör alelnöke a kartársak nevében üdvözölte a jubiláns-t: a bíró a község lakosainak, *László G.* pedig a tanítványok hátlját tolmácsolta. Az ünnepelt mély megindulással, könnyekig meghatva mondott hálas köszönetet az iránia megnyilvánuló szeretetért s kérte kartársait, hogy tartsák meg őt továbbra is testvéri szeretetükben. *Stubendek* Alajos, jegyző.

IRODALOM.

A Szent-István-Társulatnak az 1908-9. iskolaévre érvényes hivatalos tankönyvjegyzéke kívánatra ingyen és bérmentve haladéktalanul megküldetik. Tartalmazza az elemi és felsőbb nép- és polgári iskolák, tanítóképzők és egyéb oktatási intézetek használatára egyházhathatósá-

gilag és miniszterileg is engedélyezett tankönyveket és tanszerkeket.

Tanítók Évkönyve. Szerkeszti: *Wohlmuth Ernő*. 20 iv, remek vászonkötés, zsebalak. A napokban már kikerül a sajtó alól. Bolti ára 3 korona, de a Társulat tagjai s mindazok a tanítók, akik iskolájukban a társulati tankönyveket használják, 1 korona kedvezményes árral rendelhetik meg.

A Szent-István-Társulat új kiadványai. Beesés füzetekkel szaporodott a Szent-István-Társulat népiratáinak immár harmadfélszázánál több számból álló gyűjteménye. A *gazdagodás útján* című új füzet zamatos hangú történet keretében igen meggyőzően ajánlja a háziipar füzését, a másik pedig elmondja *Nagy Lajos* magyar király életét. Praktikus, hasznos hajtó munkára nógat amaz hazafüti érzések tüzeit szítja ez utóbbi. Kifogástalan stílus, közvetlen előadás és lélekbe ható morál dolgában méltó társai a Szent-István-Társulat eddig megjelent népiratáinak. Az első 20, a másodikat pedig 16 fillérért küldi meg a Szent-István-Társulat. Legközelebb kikerülnek a sajtó alól: *Hontmegye*, valamint *Szabolcsvármegye földrajza*, az illető megyék népiskoláinak III. osztályu tanulói számára. E földrajzkönyvecskék is méltóképen fognak sorakozni a Társulat többi megyei földrajzaihoz. Az új iskolaévre már használatba vehető, mert is már most felnyújk az érdekelte kartársak szíves figyelmét.

Arany könyvecske. (Kisebb fiúknak és leányoknak versekben.) Egy példány bolti ára füzve 20 fillér, diszvásonkötésben 50 fillér. **Fiúk könyve.** (Nagyobb fiúknak.) Egy példány bolti ára füzve 20 fillér, diszvásonkötésben 50 fillér. **Lányok könyve.** (Nagyobb leányoknak.) Egy példány bolti ára füzve 20 fillér, diszvásonkötésben 50 fillér. **Szülők könyve.** Nevelés három ismeretlennel. (Szülőknek, nevelőknek, lelkészeknek.) Egy példány bolti ára füzve 20 fillér, diszvásonkötésben 50 fillér. Valamennyit írta: *Károly* Ignác ciszt. főgimn. tanár. Megrendelhetők a Szent-István-Társulattól. — E kis füzetek szerzője különös gonddal foglalkozik a kiesinyek nevelésével s főkép lelki életük világával. Minden sorából az irántuk való gyöngéd szeretet fénye sugárzik elő. A három első könyvecske: *Fiúk, Lányok könyve* és az *Arany könyvecske* lényegében ugyanazokat — a test ápolására és a lélek művelésére vonatkozó — élet szabályokat tartalmazza, csak hogy ezek a két nembeli gyermekek felfogásának megfelelően vannak átalakítva s az utóbb említett füzetben tetszetős versikébe foglalva. A negyedik könyv — mint címe is mutatja — a szülők számára készült. A szerző gondolatai a bójt a mise, a gyónás és áldozás körül forognak, de ezekről nem pusztá olmelkedést nyújt, hanem böles élettapasztalati igazságokat tár elénk, amelyeket alkalmas példákkal világosít meg. Mindenütt kisugárzik a könyvből az a helyes figyelemzetés, hogy igazán erkölcsössé az embert csakis a vállalosság teszi s ha hitéhez hű nemzedéket akarunk nevelni, első sorban a szülőknek kell vallásosaknak lenniök, mert enélkül az iskola munkája sikertelen marad. Érdekes, hogy a könyv három főszakaszában a látszólag prózai nyelv, mely egyébként könnyen folyó és magyaros, valójában verses, formája az ősi hatos változatai Beesés tartalmukért e kis könyveket minden keresztény családnak a legmelegebben ajánljuk.

A tanárság és a békemozgalom címen az *Education* (Boston), Mrs. Fannie Fern Andrews tollából érdekes eszmefuttatást közöl. Mióta — mondja — 1905-ben a francia állami iskolák tanítóinak szövetsége Lilleben kimondta *háborút a háború ellen* s mióta megállapodott a békenapnak megünneplésében, ezt meg is ülik mindenfelé. Azóta ennek az eszmenek egyre több híve akad. Most már megkívánják a történettantástól, hogy a költés a szónok, a föltaláló, a tanító, az államférfiú, az emberbarát, a művész, nevének épen olyan oltárt emeljen a diésőség csarnokában, mint a hadvezéreknek. «Vezessék rá az ifjúságot annak tudatára, hogy Pasteur nagyobb szolgálatot tett az emberiségnek, mint Napoleon, az emberbarát Carnegie nagyobb, mint az ellensége hajó-

...adott legyőző admirális.» Az amerikai tanárok, tanítók folytonosan éber figyelemmel kísérték a békemozgalmat, a bérei békekonferencián képviselve is voltak és érdeklődésükben belevonták a tanulóiifjúságot is. Tavaly áprilisban az amerikai nemzeti békekongresszus gyűlésének alatt New-Yorkban 4000 tanulóiifjú egyesületet alapított a békemozgalmnak elterjesztésére az egész amerikai tanulóiifjúság közé. És ez csak az alsóbbfokú iskolák ifjúsága. A kollegiumok és egyetemek ifjúsága külön *békeklub*okat alapított. «A huszadik század tanítósgának — mondja a szerző — egy tekintetben nemzetközinek kell lennie. Nemzetközileg vállalva kell működnie az ifjúságnak az emberiségnek magasabb civilizációjára való nevelésében. Nem lehet nemesebb hivatást megadni, mint megtanítani az egyik nemzet gyermekét arra, hogy szeresse a másik nemzetet is. Ha az ifjúság történelemben megtanulja az idegen országhoz való viszonyt, a történelemben az egyes népek céljait és törekvéseit, ha megtanulja a béke, az igazságosság, nemzetközi egység igaz fogalmait, ő maga lesz a béke legerősebb tanúja.»

VEGYESEK.

Tanszereket és teljes iskolai berendezéseket jutányosan és előnyös fizetési feltételek mellett szállít s költségvetésekkel készséggel szolgál a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése r. t. Budapesten.

Egy kath. iskola pusztulása. Most, mikor a katholicismus restaurációja oly szépen indul hazánkban, szomorú jelenség, hogy a kath. élet legfontosabb szervei: az iskolák pusztulnak. Naponkint jön értesítés, hogy majd ez, majd amaz hittaniskola az állam kezébe ment át. Ilyen szomorú jövő előtt áll a nagyapolesányi kath. iskola is, mely részint anyagi eszközök elégtelensége, részint más okok miatt a tönk szelére jutott. A kath. hittaniskola egyébiránt az állami iskola mellett már számításba sem jött. Anyagiak hiányában nem volt fejleszhető s így nem versenyezhetett. Most azonban a kath. leányiskola pusztulásáról van szó, mely iskola virágzott. Az irgalmas nővérek rengeteg önteláldozással ezideig működtek. Nélkülöztek, fáradoztak, hogy a mintaszerűen berendezett s vezetett állami iskolával szemben a versenyt felvegyék. Mivel azonban sem ellátásuk nincs kellőleg biztosítva, sem pedig a tanításhoz elkerülhetlenül szükséges külső eszközöket (tágasabb tantermeket stb.) meg nem kapták, a rendi előjáróság elhatározta elhelyezésüket. Az iskolásoknak üres ígéretekkel már többszörösen sikerült ezen intézkedésnek végrehajtását elodázní, míg az végre — úgy látszik — elkerülhetlenné vált. A kedves nővérek elmozdítását nem lehet eléggé sajnálni. Ha valami módon él meg Nagyapolesányban a kath. hitélet, abban nekik van orozslánrészük. Csak távozásuk után fogják érezni a nagyapolesányi katholicusok, hogy mit veszítettek velük. Beavatottak értesítése szerint az iskola megmentése nem is lett volna olyan nehéz. Egyébiránt az irgalmas nővérek ügyében újra folynak tárgyalások. Mikor ezeket a sorokat egyik vidéki lapból átvesszük, kétszeresen érezzük, mennyire szükséges volna az országos kath. magyar iskolaegyesület minden tényezőnek az ő munkáiban támogatni, hogy az azután ilyen esetekben ott legyen az ő támogatásával. A buzgó irgalmas testvéreknek azt ajánljuk, hogy forduljanak sűrűn támogatásért az *Országos Kath. Magyar Iskolaegyesület igazgatóségéhez Budapest VIII., Szentkirályi-utca 28.* A segítség nem marad el, mert tudjuk, hogy az egyesület már ezerörmé kath. iskolát támogatni fogja, hogy az az anyagiak miatt meg ne szűnjék.

Felvidéki internátus. Nyitraújvárnál az Iskolatestvérek vezetése alatt álló internátusban már megkezdődtek az ezidei beiratások. Az elemi I—VII. osztályo-

kon kívül még a polgári iskolát is magánúton végezhetik a növendékek. Azon t. szülőknek, kik gyermekeiket jó nevelésben és oktatásban részesíteni akarják, ezen intézetet a legmelegebben ajánljuk. Havi eltartási díj 32—35 kor. Bővebbet az igazgatóságnál Nyitraújvárnál.

Tanítók az egyetemen. A hesseni nagyhercegség az elsők közt szabályozta törvénnyel, mi módon vehetnek részt az elemi iskolai tanítók a főiskolai tanulmányokban. Az erre vonatkozó rendelkezésekben kimondja, hogy azok az elemi iskolai tanítók és tanítói állásra pályázók, akik a hesseni tanítóképzőkben kitűnő végzettségnyel kaptak és a tanítói képesítő vizsgát kitűnő vagy jeles eredménnyel tették le s mint tanítók a gyakorlatban is beváltak, három évi egyetemi tanulmányra a belügyminisztertől szabadságot kaphatnak. Ez esetben őket pedagógia tanulásra fölveszik az egyetemi filozófiai fakultásán. Főiskolai tanulmányaikat külön vizsgával fejezik be, amelyet legkorábban öt félév hallgatása után tehetnek le. Szabadságidejük alatt fizetésükre igényt nem tarthatnak. A főiskolai tanulmányokban való részvétel jogát a hesseni tanítóknak már is jelentékeny száma vette igénybe.

A testi fenyték az osztrák iskolákban. A testi fenyték kérdése az iskolai körökben ismét foglalkoztatja Bécsben. A kiadott rendtartási tervezet 21. §-ában ugyanis a testi fenytéket az iskolában eltöltő s ezt a tilalmat a tanítóval szemben büntetési szankcióval is megerősíti. Az osztrák országos tanügyi tanács felszólítására a kerületi közoktatásügyi tanácsok foglalkoznak a tervezettel s a többi közt enyhíteni akarnak a testi fenyték tilalmán is. A bécsi kerületi közoktatásügyi tanács szerint maradjon továbbra is eltöltve a testi fenyték: a tilalom ellen vétő tanítóval szemben azonban csak a súlyosabb esetekben kelljen fellépni és csak akkor, ha a tanító ellen a bírósági eljárás is megindult. Eszerint eddig a testi fenyték alkalmazásának minden esetében megindult a tanító ellen a fegyelmi eljárás, aminek következtében a tanítót leginkább azzal büntették, hogy előléptetése elmaradt. A jövőben az ilyen testi fenyték esetében — ha a kerületi tanács terve megvalósul — kevesebb lesz a fegyelmi eljárás.

Iskolai olvasmányok. Berlinben a népművelés terjesztésére alakult egyesület legutóbb elhatározta, hogy a jövőben a népiskolák részére az iskolai olvasmányok is becsát könyveket rendelkezésre. Régi pedagógiai követelés ugyanis, hogy az iskolákban nemcsak az iskolai könyveknek apró olvasmányokkal gyakorolják az olvasást, hanem egész könyvek előolvasásával is. Eddig ennek a kívánásnak csak annyiban feleltek meg, hogy egyes klasszikus drámákat olvastattak az iskolákban. A drágább ifjúsági iratok olvasását főképp az akadályozta, hogy ezeket vagy az illető osztályoknak, vagy maguknak a tanulóknak kellett volna saját költségükön beszerezni. Az egyesület most az ifjúsági iratok kiadóival és a tanítók egyesületeivel egyetértőleg erre a célra kiválasztotta a legalkalmasabb könyveket s ezeket ugyanannyi példányban becsátja az iskolák rendelkezésére, ahány tanulója van az illető osztályoknak. Ezt az intézményt a tanító-ság nagy tetszéssel fogadja s remélhető, hogy ennek példája a községi hatóságokat is rábírja hasonló áldozatkészségre. A német iskolák külföldi látogatói gyakran tették azt az észrevételt, hogy ott a tanulókat nem vezetik be a könyvek önálló olvasásába, úgy mint pl. az amerikai iskolák az ő gyermekkönyvtáraikkal. Mikor alakul nálunk ilyen egyesület, hivatalos vagy társadalmi kezdeményezésre, mely ingyen-könyvtárakkal látná el népiskolánkat? Mi még a legfontosabb dolgokban is csak az óhajtnál tartunk!

Roosevelt köztársasági elnök az amerikai tanító-sághoz. A legjelentékenyebb amerikai tanítóegylet, az *American National Educational Association* abban a kitüntetésben részesült, hogy közgyűlése alkalmából az összegyűlt 20.000 főnyi tanító-sághoz *Roosevelt*, az Egyesült-Államok elnöke, hosszabb beszédet intézett. Ez a beszéd a tanító-ság munkájának valóságos dicsőítése. Íme a beszéd egyes helyei: «A tanító-ság a maga munkájával az egész világot adósává teszi... Hogy az Egyesült-

Államoknak egységes és egyformán gondolkodó lakossága van, ez jórészt a tanítók munkája és a tanítók dicsősége... Kevés olyan törekvést ismerek, amelynek nagyobb igazsága lenne, mint a népművelő munkának jobb díjazása és a tanítói fizetéseknek a mainál jóval magasabbra való emelése... Azt a tényt, hogy a tanító a maga életével az ifjúságnak ideális példát nyújt, annál nagyobb szolgálatnak értékeli az ország, amennyiben ezt az ideális példát a tanító-ság nemcsak szóval hirdeti, hanem a maga életével gyakorlati mintát is mutat... Az igazi idealok tisztelete csakis a tanító-ság együttműködésével érhető el. Megszivlelésre méltó meg ez: «Ne feledjék, uraim, hogy a mindennapi életben a legnagyobb feladat teljesítése gyakran azoknak jut osztályrészül, akik a nyilvános életben nem is szerepelnek».

Szerkesztői üzenetek.

Korpótlék. Igen, kétszer 200 koronás korpótlékre van igénye. Ha a fenntartó megadni nem tudja, akkor kérjék az államsegélyt már most. Miért várni azzal három évig. Forduljon kérelemmel az egyházi főhatósághoz, hogy engedje meg a korpótlék és fizeteskiegészítésének kérelmezését. — **K. M.** A III. korpótlék elnyeréséhez ugyanazon mellékletek szükségesek, mint amelyeket az előbbiek kérelmezésénél csatolt. A betöltést megelőző hónap első napjától kérelmezze. — **Nagyszombat-vidéki kath. tanítói kör elnöksége.** A meghívott köcsve kaptuk. Kérünk rövid leírást a tartalmas közgyűlésről. Készséggel közzétesszük. — **M. F. 1.** A tanítót az iskolaszék határozza meg s így nagyon természetesen, hogy a gondnok veszi azt át. Az új törvény a tanítójárást megszünteti. 2. Ha más iskola nincs, kötelek. — **R. E.** Igen, kell folyamodnia. Mellékletek ugyanazok. — **S. F.** Levélben feleltünk. — **S. A.** Köszönöm a tudósításért. — **Többeknek.** Miatán több kántortanító folyó év október hó elsején törvényszerű igényjogosultságot szerez a 100 koronás III. évfolyamos korpótlékre, ebből kifolyólag több olvasónk az eljárásra nézve tájékoztatást kért. Ezt a következőkben adjuk meg. *A III. vagy általában az újabb korpótlékek felvételére szükséges államsegély engedélyezése iránt való bélyegtelen folyamodvány az esedékesség időpontját megelőzőleg csak két héttel előbb terjesztendő be közvetlenül a vármegyei közigazgatási bizottsághoz. E kérvényekhez, ha az illető tanító jelenlegi állomásián akár e címen, akár fizeteskiegészítésként már élvez államsegélyt, csak az összes szolgálati bizonyítványok, az egyházhatalmági véghatározat csatolandó, mellyel az iskolaszék a legutóbbi korpótlék vagy fizeteskiegészítő államsegély folyósításáról értesített. Egyéb o mány nem szükséges.* — **T. L.** A miniszteri rendelet csak arról intézkedik, hogy a tanítói állás pályázati hirdetés nélkül be nem tölthető. A nagymélt. püspöki kar utasítása értelmében a kath. iskolákhoz a tanítói állásokat hirdető pályázatok a Szent-István-Társulat által kiadott «Népművelő» kath. hivatalos tanügyi lapban, teendők közé. Hogy az állás hányszor hirdetendő, arról a rendelet nem szól, ez teljesen a fenntartó elhatározásától függ. Rendszeresen 1-3-szor tétetik közé a pályázati hirdetést. — **B. F.** Beérkezett. — **S. J.** Levélben feleltünk. — **V. A.** A közlelési egyházi tanítóképzőt ajánljuk. Az illető intézet igazgatójánál beadott és az egyházmegyei főtanfelügyelőséghez intézett folyamodványban kérelmezze, hogy a különbözeti vizsgálat sikeres kiállása esetében vételessék föl fia a képző III. osztályába. A különbözeti vizsgálat tárgyát miniszteri rendelet állapítja meg. A kérvényt azonnal nyújtsa be. — **G. L.** Halás köszönet. Levél ment. — **J. K.** Köszönet. Jónni fog. — **Nyugdíjas.** Igen, köteles fizetni az esperes tanfelügyelő úr útján, akinek területén lakni fog. — **V. G.** Kérvényének elintézését sürgetse meg egy újabb beadványval. — **G. N.** Forduljanak támogatásért az Országos Kath. Magyar Iskolaegyesülethez Budapest, Szentkirályi-

utca 28. Használt padokat is szerezhetnek be, ha arra alkalom van. — **K. S.** Ha fölszólítják, akkor terjeszti be, egyébként az államsegély kérésénél az említett dolgokról mellékleteket csatolnak. — **M. J.** A pályázati hirdetés folyó év május hó végén lejárt. Levélben bővebben. — **W. B.** Készséggel közzétettük. — **L. J.** Csak a tanúgyel összefüggő ügyekben adunk választ. Kérésével forduljon az *Alkotmány szerkesztőségéhez*. Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28., ott nyilvántartják a sorsjegyek húzásának eredményét. — **B. V.** Beérkezett. Fölhasználjuk. — **M. K.** Az 1907. évi XXVII. t. c. 2. § nyíltan és határozottan az iskolafenntartót kötelezi arra, hogy a tanítónak tisztességes lakást és hozzátartozó épületeket adjon és azok épségben tartásáról gondoskodik. Ön nem köteles saját terhére építési anyagot adni a javításokhoz. — **V. L.** Általában a napi kisimiseken is orgonál és énekel a kántor. A szokás és a díjvelé előírása határozza meg kötelességeit. — **K. S.** Levélben feleltünk. Az elvet helyeseltük. — **H. M.** *A kath. népiskolákban csakis a Szent-István-Társulat és az Országos Kath. Tanügyi Tanács által kiadott, a hivatalos jegyzékben foglalt tankönyvek és taneszközök használhatók.* A könyvek megrendelhetők a *Szent-István-Társulat könyvkereskedésében*, Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. — **N. B.** Az Országos Kath. Tanítói Segélyalap központi választmányának gyűlése augusztus hónap második felében lesz. A meghívót még nem kaptuk meg, de amint megjelenik, azonnal közzétesszük. Forduljon kérelemmel mélt. és fötisztelendő *dr. Walter Gyula* prelat, központi szeminárium kormányzó, elnök úrhoz Budapest, IV., Papnevelde-utca 5. szám.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

Kérem! Zavarok és késedelmek elkerülése végett, minden hirdetésre vonatkozó levelet a kiadóhivatal címére — nem szerkesztőség — kérünk küldeni.

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

A galgóczi (Nvitra m.) róm. kath. népiskolánál egy osztálytanítói állás megüresedvén, pályázati uton betöltendő. Fizetése nk. pénztárából 552 kor., államsegély 1907. évi XXVII. t. c. értelmében 548 kor. és az esedékes korpótlékok — előleges havi részletekben. Lakás, lakspénz nincsen, de legrövidebb idő alatt rendeztetik, 300 koronával. Pályázatok *augusztus hó 18-ig* kéretnek. Állás szeptember hó 1-én elfoglalandó. *Brucker Ágoston* iskolaszéki elnök, plébános. 235 1—1

Erdélyi egyházmegye.

Egy polgári képesített (mennységtani és természet-tudományi szakra) tanítónőre lenne szükségünk, ki zongorázni is tud, róm. kath. legyen, szolid. Fizetése havi 50 korona és teljes ellátás. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. 24—26 éves leányok előnyben részesülnek. Fényképet kérünk küldeni. *Irgalmas nővérek, Gyulafehérvár.* 222 1—1

Győri püspöki megye.

A bősárcányi róm. kath. népiskolánál, újonnan szervezett osztálytanítói állásra *augusztus hó 9-ig* pályázat hirdettetik. Fizetés: 900 kor. államsegély, községtől 100 kor.; lakspénz évenként 60 kor., míg az iskolafenntartó lakást adni nem tud, 20 kor. kertilletmény. Pályázatok a bősárcányi plébániahivatalhoz küldendők. 226 1—2

A **féltoronyi** (Mosonm.) róm. kath. népiskolánál egy osztálytanítói állásra *augusztus 9-ig* pályázat hirdetik. Fizetés 1000 korona, egy szoba a legszükségesebb butorral. Kötelessége: egy fűosztályt vezetni, a gazdasági ismételőiskolában a közismereti tárgyakat oktatni, a kántorságban segédkezni. Zenében jártasok előnyben részesülnek. Személyes megjelenés kívántatik, útiköltségre nem számíthat. Pályázók felszerelt kérvényeiket a féltoronyi róm. kath. iskolaszékhez címezve, főtiszt. *Freyler János* plébános, iskolaszéki elnök urnak küldjék be. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. 224 1—1

Vimpác (Sopron m.) róm. kath. iskolaszéke pályázatot hirdet *aug. hó 8-ra* osztálytanítói állásra. Javadalma: államtól 600 kor., a község pénztárából 400 kor., 20 kor. kertilletményvátság, butorozott szoba, egy öl keményfa főlgyva. Németül beszélők és zenében jártasak előnyben részesülnek. Az állás szept. 1-én elfoglalandó s ezidőtől kapja fizetését. 220 2—2

Kalocsai érseki megye.

A **Ada** nagyközség (Bács vm.) róm. kath. iskolaszéke a *Csúdi-féle* szállási tanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalom a községtől, mint iskolafentartótól: 1. az 1907. évi XXVII. t. c. értelmében 760 korona kézpénz havi előleges részletekben, továbbá ugyancsak a fent hivatkozott cikk alapján bárhol töltött tanítói szolgálat után a törvényes korpótlék. 2. három ker. láné szántóföld adómentes használati joga helyett 180 korona váltásdíj negyedévi előleges részletekben. 3. az adai 4946. sz. betétben 8906. hrsz. alatt fölvevett lakházban kétszobás lakás melléképületekkel, 207 ööl kert használati joga. 4. 160 korona évi fűtési átalány, melyből 100 korona a tanterem fűtésére és írószerekre, 60 kor. a tanítói lakás fűtésére esik. 5. iskolaterem ablakainak üvegváltásáért évi 5 (öt) korona átalány. A megválasztott köteles a bácsiszavidéki róm. kath. tanítóegylet, valamint a kalocsai tanítói nyugdíjintézet tagjává lenni. Ismételőiskolát minden díj nélkül köteles vezetni. Kellő okmányokkal felszerelt és az adai róm. kath. iskolaszékre címzett kérvény főtiszt. *Blázek Lajos* ker. esperes úrhoz Bácsföldvárra *július hó 31-ig* küldendő. Az állást szeptember 1-én kell elfoglalni. *Laky József*, plébános, iskolaszéki elnök, *Kovács Ferenc*, iskolaszéki főjegyző. 233 1—1

Kassai egyházmegye.

Az **örmezői** (Zemplénm.) róm. kath. kántortanító jövedelme: lakás gazdasági épületekkel és kerttel, 800 kor., mely 240 koronányi kézpénz, párber, stóla, 6 hold szántóföld, 8 öl fa és 22998 koronányi államsegélyből fedeztetik. 1000 koronára való kiegészítés folyamatban van. Pályázók kérvényeiket *július 31-ig* alulirt plébánoshoz küldjék be. Az augusztus 2-án megejtendő választásnál személyes megjelenés szükséges. *Telleyesnický* László, plébános. 227 1—1

Pályázat a **garadnai** róm. kath. tanítói állásra. Jövedelme: a hitközségtől 800 kor., 1 h. 1225 ööl szántóföld használata 40 kor., saját használatára 11/2 öl fa 18 kor., legelő 2 darab szarvasmarhára 8 kor. Van megfelelő lakása és kertje. Az ismételőiskolákat minden díjazás nélkül tartozik tanítani. Pályázhatnak okleveles tanítók és tanítónők. Kellőképpen felszerelt kérvényeiket *augusztus hó 16-ig* küldjék be dr. *Vajó József* plébános címére *Felsőnovaj*, u. p. Garadna (Abauj-Tornam.). 236 1—1

Nyitrai püspöki megye.

A **Alsómélyesdi** római kath. népiskolánál tanítói állásra pályázat hirdetik. Fizetése: két szobából álló lakás mellékhelyiséggel; községektől kézpénz és természetbeni szolgáltatásokban 290 kor.; államsegély 510 kor., amely összeg 1000 koronáig lesz kiegészítve. Pályázhatnak okleveles tanítónők. *Augusztus hó 16-án* megtartandó választásra a kérvények *Stelcer Géza* iskolaszéki elnökhöz, Peredmére küldendők. 228 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

A **fülekpüspöki-i** plébániához tartozó *ragyolezi* róm. kath. II. tanítói állásra pályázat *augusztus 3-ára* azon megjegyzéssel hirdetik, hogy erre csak nőtanítók pályázhatnak. Javadalma: 100 korona a hitközségtől, 900 korona államsegélyből lesz fedezve. Egyelőre egy szobából s melléképületből álló lakás; mert ez évbén bérházban lesz az iskola. A folyamodványok alulírtokhoz intézendők. *Fülekpüspöki* (u. p. *Fülek, Nógrádm.*) *Fábián Kamill*, t. kanonok, esperes-plébános. 221 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

Szigetújfalusi róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdetik. Javadalma: I. Ismétlők oktatásáért 50 kor. II. Kézpénz 320 kor. 18 1/2 pesti m. roz. megváltva 186 60 kor. 19 1/4 magy. hold hasznabére 380 kor. III. Stóla 40 kor. Természetbeni lakás kerttel 160 kor. Östyasütésért 8 kor. Községi misékért 12 kor. Alapított misékért 36 13 kor. A tanterem fűtéséért 100 korona. Esetleges fizetékiegészítés és korpótlék. Tannyelv magyar és német. Folyamodvány *augusztus hó 15-ig* magyar és német. Folyamodvány hivatalhoz nyújtandó be. A pályázat napján, augusztus 17-én személyes megjelenés követeltetik. 231 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

Lődös (Vas m.) róm. kath. iskolaszéke 2 osztálytanítói állásra *augusztus 15-ig* pályázatot hirdet. Fizetés a községtől 100 korona, államsegély 900 korona, egy szoba fűtéssel. Kötelességük a rábizott osztályt és ismétlősöket tanítani, a templomban rájuk felügyelni, kántoriakban segédkezni. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. Az iskolaszék. 234 1—1

A **szentsebestyeni** (Vasm., p. Battyánd) plébánia róm. kath. iskolaszéke a lemondás folytán megüresedett kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalmazása a díjlevél szerint a következő: kézpénz 41380 korona, 70 tanuló tandíja 280 kor., természetnyekben és stólaban 30620 korona. Összesen 1000 korona. Mellékes 400 korona. Az állomás előnye a 15 perenyire eső vasuti állomás. Tanítási nyelv szlovén és magyar. Nők nem pályázhatnak. Szláv nyelvet beszélők előnyben részesülnek. Okleveles kántortanítók kérvényeiket *aug. 15-ig* a szentsebestyeni plébániahivatalhoz nyujtsák be. Választás aug. 30-án. Az állomás szept. 1-re elfoglalandó. Személyes megjelenés előnyös. 214 1—2

A **pinkakertesi** róm. kath. iskolaszék (Vas megye, u. p. Pinka-Mindszent) az újonnan rendszeresített magyar-német tannyelvű osztálytanítói állásra pályázatot hirdet *augusztus 8-ára*. Javadalma: 400 korona a község pénztárából negyedévi előleges részletekben: 600 korona államsegély, 50 korona fülleltmény és 20 korona kertilletmény. Kötelessége a rábizott osztályokat önállóan tanítani, betegség esetén a kántortanítót kiegészíteni és az iskolásokat szentmisére vezetni és felügyelni. A kellően felszerelt kérvények augusztus 5-ére az iskolaszéki elnökhöz intézendők. Személyes megjelenés kívánatos. *Schlamingner Róbert*, esperes-plébános, iskolaszéki elnök. 229 1—1

Veszprémi egyházmegye.

A **kehidai** (Zala m.) róm. kath. elemi iskolánál újonnan szervezett tanítónői állomás betöltendő. Javadalma: hitközségtől 100 korona, butorozott szoba és kertilletmény; államsegély 700 korona, 1000 koronáig kiegészítettik. Kötelessége a rábizott osztályok és ismétlő leány tankötelesek oktatása; kézimunkatanítás; tanulók templomba vezetése és ott rájuk felügyelni. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. Kérvények *aug. 8-ig* főtisztelendő *Vass Ferenc* iskolaszéki elnök úrhoz küldendők. Választás augusztus 9-én. 230 1—1

A **balatoncsicsói** plébániához tartozó **szentjakab-fai** leányegyházban kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Jövedelme: két padlószobából álló lakás, konyha,

istálló és 61. 2. 5. kat. hold szántóföld, melyen a szántási és vetési munkát a hívek végzik, értéke 140 korona. 3. Minden pártól 1/2 p. m. rozs, értéke 120 kor. 4. Lélekpenz páronként 42 fillér. 5. Ismétlőiskola tanításért 40 kor. 6. 31 m. tűzifa (hasab), melyből az iskola fűtendő, értéke 141 kor. 7. A veszpremi püspöki uradalom sümegei pénztárából 36 kor. 42 f. 8. Egy hold rét a község által munkálva 60 kor. 9. Stola 10 kor. 10. Borkollekta megváltás 72 kor. 11. Tandij minden gyermektől 2 kor. 12. Államsegély, az 1901. évi 60366. sz. rendelettel utalványozva 151 kor. Az újabb államsegélyért még nem lett beadva a kérvény okl. tanító hiányában. A kántortanító kötelességei: minden harmadik vasárnap a szentmisét minden más ünnepnap, nemkülönben a szombat, szokásos litánia szertartásait végezni. A szertartások nyelve német. Az iskola tannyelve magyar, de nemetül írni és olvasni köteles tanítani. Csak okleveles tanítók pályázhatnak, kik kérvényeiket a balatonieszéi püsp. hivatalhoz nyújtják be. A pályázat ideje aug. 13-án d. e. 10 óra.

Ritka alkalom! A könyvpiacról teljesen elfogyott Csűrri Cézár remek világtörténelme 18 szép félévazonkötésben feleáron, 50 koronáért kapható. Cim a kiadóhivatalban. 218 2—5

A Szent Keresztről cím. irgalmas nővérek Zsámháson (Pestm.) nyilvános elemi- és polgári leányiskolával kapcsolatosan internátust tartanak fenn. Teljes ellátásért havonta 30 koronát kell fizetni. Bővebb főlvilágosítást ad a zárdafőnöknő. 225 1—4

Segédlet keresek, ki képes kismiséket, litániákat és temetéseket önállóan elvégezni. Fizetés havi 20 korona és teljes ellátás. Futak (Baoska). Kern Ferenc kántortanító. 223 1—1

Okleveles kántor jóhangú 18 éves, mint kántortanító működik, kántori állást keres. Malárik Miklós kántortanító. Káva (Pest m). 237 1—1

Kedves Kartársak!

Aki az írás és olvasás eddigi módszereivel nincs teljesen megelégedve, az rendelje meg a marcali-següdsi római katolikus tanítógyűlés által kitüntetett elismerésben részesített Fonómimikálva írva-olvasó módszeremet, mely szerint a meséből először az írott, azután a nyomtatott alak és minikái jel egyidőben alakulnak ki.

Tanítványaim 56 tanítási nap után kivétel nélkül írtak és olvastak bármily magyar könyvből. Megrendelés történhetik utalványon, mely esetben portómentes a szállítás és levelező-lapon. Ára 1 kor. 40 fillér.

Nagy és nehezen teljesíthető kiadásaimból kifolyólag kérem kartársaim szíves pártolását.

Segesdbogát, u. posta Felsősegesd. (Somogy.)

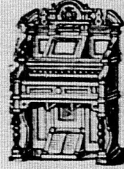
191 3—15 Norák Gyula, tanító.

Orgona-harmoniumokat

mindkét rendszer szerint legolcsóbban szállít

PAJKR REZSŐ és TSA

Budapest. X., Delej-utca 11/B (Tiszviselőtelep.)

Pedáles harmoniumok mindkét rendszer szerint és minden nagyságban pontos orgona-méretekkel templomok, szemináriumok részére és mint gyakorló orgonák. Bérmentes szállítás az utolsó vasuti állomásig. Tanerőknek s lelkeseknek különös szíveskedésmény. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Részletfizetés engedélyezve. 796

Részletes tanmenet

(kész tananyagbeosztás és órarend) a róm. kath. püspöki tanterv alapján az I és 2 tanítás iskola számára. Megrendelhető megjelenéséig (július 1-ig) 4 korona előfizetési, azután 5 korona bolti áron. A tanmenet készítéséhez csinos nyomtatványfüzet a VI. osztály számára 2 korona, a IV. osztály számára 1.80 korona, a III. osztály számára 1.60 korona, a II. osztály számára 1.40 korona, az I. osztály számára 1 korona, az Államsegély-kérvény és mellékletei 2 korona, A Népművelési Egyletek Szervezése 1 korona előleges beküldése mellett

Gyerkes Mihály igazg.-tanítónál Székelyudvarhely.

712

Elismert csak elsőrangú műremek a valódi ZIMMERMANN-féle

HARMONIUMOK

házi, iskolai és templomi célokra.

Tanároknak részletfizetésre megegyezés szerint.

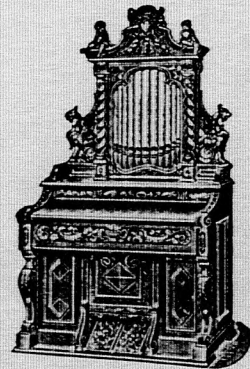
Nagyon ajánlatos különlegesség:

ZIMMERMANN-féle iskolaharmoniumok 170, 190 és 220 K.

képviselet Ausztria-Magyarország részére:

HÖRL NÁNDOR POZSONY, Ventur-utca 24.

Képes árjegyzék ingyen.

Különlegesség! 456 Különlegesség!

Valódi elsőrendű külföldi

□□□□ Pianinót □□□□

= közpárakban szállít =

Pozsony, Ventur-utca Hörl Nándor 24.